

## ГОЛОВНА ЗІРКА — СОНЦЕ

### Тиждень 6 “Знайомтеся: зірка!”, урок 24

**Обладнання і матеріали:** підручник “Українська мова та читання” (автор Г. Остапенко) с. 38-39, перепустки для кожної дитини (роздруківка “[Космічна перепустка](#)”), печатка, аудіофайл “[Космічна музика](#)”, роздруківка для гри “[Космічні перегони](#)”, роздруківка “[Плутанина](#)”, таблиця “[Зірки України в різних галузях](#)”.

**Слова на дошці:** космодром, галузь.

#### Словник

**Космодром** — це територія, облаштована для запуску космічних апаратів у Космос, їх посадки, розміщення, обслуговування.

**Галузь** – споріднені науки, певна ділянка виробництва, поєднана спільною діяльністю.

### УВЕДЕННЯ В ТЕМУ

#### 1. Вікторина для знавців Космосу

Вікторину варто проводити в групах, щоб діти обговорювали і писали узгоджену правильну відповідь на аркушах.

Педагог розповідає дітям, що на уроці ми здійснюємо політ у Космос. Для цього спочатку треба потрапити на космодром за спеціальними перепустками. Отримати їх можна лише правильно відповівши на запитання.

*Цікава ідея.* Надиктуйте чударнацьким голосом (метал у голосі, паузи між словами) запитання на телефон.

#### Запитання до дітей

- Які літальні апарати досліджують Космос? (*Космічний корабель, супутник, космічний телескоп, міжнародна космічна станція*).
- Як називається шлях, яким планети рухаються навколо Сонця? (*Орбіта*).
- Хто досліджує Космос, здійснюючи космічні польоти? (*Космонавт, астронавт*).
- Як називається шлях, яким має рухатися об’єкт до пункту призначення? (*Маршрут*).
- Як називається спеціальний одяг космонавта? (*Скафандр*).

#### 2. Заповнення перепусток (*пропедевтика теми “Власні назви”*)

Після перевірки правильності відповідей, діти отримують перепустки (роздруківка “[Космічна перепустка](#)”). Учні можуть заповнити її частково — написати своє ім’я та прізвище, намалювати свій портрет на відповідному місці.

Під час заповнення перепустки вчитель звертає увагу на правильне використання великої літери. Якщо перепустка заповнена правильно, педагог ставить печатку (її можна вирізати з картоплі).

## ДОДАТКОВЕ ЗАВДАННЯ

### 1. Гра “Космічні перегони”

Діти об’єднуються в кілька команд. Педагог вигадує для кожної команди космічне слово та прикріплює до одягу учасників команд по одній букві зі слова (роздруківка “[Космічні перегони](#)”).

Доки звучить [космічна музика](#), діти рухаються в різних напрямках. Коли музика припиняється, учні мають вишикуватися так, щоб з літер утворилося слово.

Діти, яким не вистачило літер, можуть бути “зірками”. Інші гравці мають оббігати їх так, щоб не торкнутися.

## РОБОТА З ТЕКСТОМ

1. Діти самостійно ознайомлюються з пізнавальним текстом про Сонце, поданим у вигляді інфографіки (*завдання 1, с. 38 підручника*).

2. Виконання вправи 2 (*див. с. 38 підручника*).

3. Додаткові запитання та завдання

- Чи вабить вас зоряне небо?
- Чи хотіли б ви дізнатися більше про Космос? Що саме?
- Чи знаєте ви щось про Всесвіт? Поділіться з нами.
- У кого є енциклопедії з космічної теми? Принесіть їх, будь ласка, щоб порозглядати й почитати з друзями на перервах.

## МОВНА ТЕМА

1. Виконання вправ 3, 4 на с. 39 підручника.

2. Додаткове групове завдання (роздруківка “[Плутанина](#)”).

Педагог роздає дітям слова на окремих картках, повідомляє, що в реченнях переплуталися слова. Дітям необхідно скласти речення й записати в зошити. (*Діти складають такі речення — “Планета Земля обертається навколо Сонця”, “Моє сонце зробило свої перші кроки”*).

### **Запитання до дітей**

- Яке значення має слово “сонце” в реченнях? У чому відмінність?
- У якому випадку це слово пишеться з великої літери? Чому?

3. Читання правила (*див. с. 39 підручника*).

### **Запитання до дітей**

- Чи все ви зрозуміли? (*За потреби педагог чи діти додатково пояснюють складні місця*).
- Які приклади власних назв ви можете навести?

4. Виконання вправи 5 на с. 39 підручника.

**Запитання до дітей**

- Чому відому людину називають зіркою? Чому людину порівнюють саме з цим космічним об'єктом?
- Кого із зірок ви можете назвати?
- Що треба робити, аби стати зіркою? Для кого у вашій родині ви вже зірка? А хто є зіркою для вас?

**5. Виконання завдання 6 на с. 39 підручника.**

Діти об'єднуються у пари. Кожен учень накреслює в зошиті таблицю (див. зразок на с. 39 підручника). Для пришвидшення роботи можна роздати шаблони таблиці (роздруківка "[Зірки України в різних галузях](#)"). Можна дозволити дітям заповнювати одну таблицю на двох: перший пише ім'я особи, другий — назву галузі.

Будьте готові, що діти писатимуть імена сучасних співаків і політиків, адже саме вони у всіх на вустах.

**ДОДАТКОВІ ВПРАВИ****1. Вправа "Моя планета"**

Вправа може стати домашнім завданням. Учитель читає описи планет, до яких мандрував Маленький принц (треба вибрати кілька планет із твору Антуана де Сент-Екзюпері "Маленький Принц").

**На першому астероїді жив один король.** Убраний у пурпур і горностаї, він сидів на троні — зовсім простому, а все ж величному. Його планета була зовсім маленька. Маленький принц озирнувся, шукаючи, де б сісти, але всю планету вкрила пишна горностаєва мантия. Тож він мусив стояти і, стоячи, позіхнув з втоми.

**На другій планеті жив шаноблюб.**

— Ага, ось і шанувальник з'явився! — скрикнув він, ще здалеку помітивши маленького принца.

Адже для чваньків усі люди — то їхні шанувальники.

— Добридень, — сказав маленький принц. — Який смішний у вас капелюх.

— Це для вітання, — пояснив шаноблюб. — Щоб уклоняться, коли мене вітають. На жаль, сюди ніхто не зазирає.

— Он як? — сказав маленький принц, нічого не зрозумівши.

**Четверта планета належала ділкові.** Цей чоловік був такий заклопотаний, що коли прийшов маленький принц, навіть голови не звів.

— Добридень, — сказав маленький принц.

— Га? Ти ще тут? — ділок звів голову. — За п'ятдесят чотири роки, що я живу на цій планеті, було тільки три випадки, коли мене щось турбувало. Перший раз це сталося двадцять два роки тому — сюди бозна-звідки залетів хрущ. Він так жахливо гудів, що я зробив чотири помилки в підрахунках. Другого разу — одинадцять років тому — я мав напад ревматизму. Мало фізичних вправ. Мені нема коли тинятися. Я людина серйозна. Третій раз... оце зараз! Отже, я казав, п'ятсот один мільйон!..

**П'ята планета була дуже цікава.** З усіх вона була найменша. На ній вистачало місця лише для ліхтаря та ліхтарника. Маленький принц ніяк не міг збагнути, навіщо серед небес, на планетці, де нема ні будинку, ні населення, потрібні ліхтар і ліхтарник. Але він подумав: “Можливо, цей чоловік тут і недоречний. А проте він не такий недоречний, як король, шанолуб і ділок. У його роботі принаймні є сенс. Коли він засвічує свій ліхтар — то ніби народжується ще одна зірка або квітка. Коли гасить ліхтар — то присипляє ту зірку чи квітку. Дуже добра робота. Вона таки справді корисна, бо гарна”.

Обговоріть із дітьми, як вони уявляють ці дивні планети, запропонуйте вигадати свою планету — описати її та намалювати.

### ВАРІАНТИ ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ

1. Виконати завдання з робочого зошита “[Тренажер з правопису](#)” (частина 1, с. 19).

2. Виготовити зірку й написати ім'я однокласника в центрі (учні та педагог домовляються, хто чие ім'я писатиме в зірці; можна провести жеребкування), використовуючи правило “Власні назви”. Учні роблять для зірок стрічечки і на наступному уроці дарують одне одному іменні зірки.

3. Знайти в енциклопедії новий факт про космос і розповісти на уроці.

4. Подивитися з батьками один із фільмів і записати три цікаві факти про Космос, які дізналися.

Ось кілька зворушливих стрічок про Космос, які водночас є пізнавальними і виховними — “Інопланетянин”, “Політ навігатора”, “ВОЛЛ І”, “Затура: Космічна пригода”.

5. Придумати планету. Назвати її, описати: як вона виглядає, хто на ній живе, які на ній є рослини, тварини тощо. Намалювати малюнок, написати на ньому назву планети, вміти розповісти про життя на ній.

Урок підготувала й провела **Ольга Коваленко**, школа “Соняшник”, м. Київ